תוספתא מועד קטן — תוספתא מועד קטן

מעין היוצא בתחלה משקין ממנו שדה בית הבעל דברי רבי מאיר [וחכמים אומרים] אין משקין [ממנו] אלא שדה בית השלחין שחרבה רבי אלעזר בן עזריה אומר [אין משקין ממנו ואין] ממלאין ומשקין בקילון ואפילו מן הבריכה שנתמלאת בקילון אבל בריכה [שניטפה] משדה בית השלחין [משקין הימנה רבי שמעון בן מנסיא אומר שתי בריכות זו על גבי זו לא יזלף מן העליונה לתחתונה ומשקה] אבל משקה הוא מן העליונה לתחתונה [רשב"א אומר ערוגה שמקצתה נמוך ומקצתה גבוהה לא יזלף מן הנמוך שבה על הגבוה שבה וישקה] אבל מזלף הוא מן הגבוה שבה על הנמוך שבה ומשקה מרביצין שדה בית השלחין במועד.

אלו הן עוגיות [אלו הן ברירין שבעיקרי] אילנות מותרין [ומשמשין] בקנים דבר האבד עושין אותו במועד דבר שאינו אבד אין עושין אותו במועד מוכר אדם עוגתו של מים לנכרי ומחליף עמו משבת למוצ"ש ואינו חושש.

אין חופרין בורות שיחין ומערות במועד אבל מחנכין ומתקנין אותן אמר רבי נראין דברי רבי יהודה במועד ודברי חכמים בשביעית כיצד [היה ר' יהודה אומר בשדה לבן] שלא כדרכו תוחב בשפוד ומכה בקרדום ומרדד אדמה תחתיו [אמר] רשב"א [וכי באיזו שדה לבן היה ר' יהודה אומר בשדה סמוכה לשדה בית השלחין ולא בשדה הסמוכה לשדה בית האילן מחריבין חורי נמלים במועד כיצד מחריבין חורי נמלים רשב"ג אומר נוטל אדם] עפר מחורו של זה ונותן לחורו של זה והן [מחנקין] זה את זה מרביצין מים על גבי פשתן מפני [העקרב] ונחיל של דבורים [שברח מחזירין אותו] למקומו.

מי שהיה כותלו [גוהה] לרשות הרבים סותרו ובונה אותו מפני סכנת נפשות חומת העיר שנפרצה גודרין אותה גדרוה ונפרצה אין גודרין אותה אם היתה סמוכה לספר סותרה ובונה כדרכו.

רואין את הנגעים להקל [אבל לא] להחמיר [דברי רבי מאיר] רבי יוסי אומר [אם נזקקין לו להקל נזקקין לו להחמיר] אמר רבי נראין דברי רבי מאיר במוסגר ודברי ר' יוסי במוחלט איזה הוא חינוך הקברות [מרחיב בה ומאריך] בה איזו היא נברכת זו היא בקיע מודה ר' [יוסי] בסיד שיכול [לגמרו שסדין אותו] במועד.

אין מקדשין נשים במועד רבי יהודה מתיר שמא יקדמנו אחר ברחמים ממאנין ומגרשין וחולצין ומייבמין במועד.

מלקט אדם עצים ועשבים בין מתוך שלו בין מתוך של חבירו ובלבד שלא יעשה אומן וטוחנין במועד דבר האבד עושין אותו במועד דבר שאין אבד אין עושין אותה במועד בד"א בתלוש אבל במחובר אף דבר האבד אין עושין אותו במועד אין לו מה יאכל קוצר [מעמר ודש] ובלבד שלא ידוש בפרות.

לוקחים מן העובדי כוכבים שדות בתים וכרמים בהמה [עבדים] ושפחות מפני שהוא כמציל מידם וכותב ומעלה בערכאין ואם היה כהן מטמא להם [ולא עוד אלא] לדון עליהם בחוצה לארץ וכשם שמטמא בחוצה לארץ כך מטמא בבית הקברות ומטמא [לתלמוד תורה ומטמא לישא] אשה רבי יהודה אומר אם יש שם ממי [שילמוד] הרי זה לא יטמא ואם לאו הרי זה מטמא רבי יוסי אומר [אע"פ שיש שם ממי שילמוד] הרי זה מטמא שאין מכל אדם זוכה ללמוד אלא ממי שזוכה לו.

כל אלו שאמרו [מגלחין במועד] מותר לספר בתוך שלשים יום של אבל אף על פי שהתירו לו [לספר] לא [יספר] ברשות הרבים [אבל מספר הוא בצנעה בתוך ביתו].

כל אלו שאמרו מכבסין במועד מותר לכבס בתוך שלשים יום של אבל אע"פ שהתירו לו לכבס לא יוליך כליו לכובס אבל מכבס הוא בצנעה בתוך ביתו כשם שאסור לספר ולכבס כך אסור ליטול צפרנים דברי רבי יהודה

ורבי יוסי מתיר וכן היה רבי יהודה אומר הבאין מחוץ הים וממדינת הים אסורין [לכבס ולספר וחכמים מתירין אמר רבי נראין דברי רבי יהודה בזמן שלא נטל רשות ודברי חכמים בזמן שנטל.

אין כותבין שטרי אריסות וקבלנות במועד רבי יהודה מתיר שמא יקדמנו אחר כותב אדם חשבונותיו במועד ומחשב אדם יציאותיו במועד ומקבלין קיבולת במועד למוצאי מועד ובלבד שלא [ימנה ולא] ימדוד [ולא ישקול] כדרך שעושה בחול.

הקובר את מתו שני ימים קודם הרגל [מפסיק את כל הרגל ומונה חמשה] אחר הרגל [ורבים מתעסקין בו] ומלאכתו נעשית על ידי אחרים [עבדיו ושפחותיו עושין בצנעה אצל אחרים ג' ימים קודם לרגל מונה שבעה אחר הרגל ארבעה ראשונים רבים מתעסקין בו שלשה אחרונים אין רבים מתעסקין בו לפי שאין הרגל עולה לו שיתעסקו בו הרבים ומלאכתו נעשית ע"י אחרים עבדיו ושפחותיו עושין בצנעה אצל אחרים].

שבעה ימים קודם [לרגל] מספר בערב הרגל אם לא ספר בערב הרגל אסור לספר עד שיעברו עליו שלשים יום [שאף] על פי שאין הרגל עולה לספירת שבעה עולה לספירת שלשים [מי שקיים] כפיית המטה שלשה ימים קודם [לרגל לא יכפה אחר הרגל ר"א בן יעקב אומר אפילו יום אחד ר"א בר' שמעון אומר בש"א] ג' ימים ובה"א אפילו [שעה אחת ובערב שבת] זוקף את מטתו ובמוצאי שבת כופה אפילו לא נשתייר לו אלא יום אחד בלבד [אין] אבל רשאי להתאבל בתוך המועד אבל נוהג בצנעה בתוך ביתו.

שותין מי זבלים ומי דקלים וכוס עקרין במועד שבראשונה היו אומרים אין שותין מי זבלין ומי דקלין וכוס עקרין במועד עד שבא ר"ע ולמד ששותין [מי זבלין ומי דקלין וכוס עקרין] במועד מקיזין דם לבהמה לחיה ולעופות ואין מונעין רפואה מן הבהמה במועד בהמה שתבעה [את הזכר] אין מרביעין אותה אבל מורידין אותה לבקרות חמורה [שתובעת את הזכר] מרביעין אותה בשביל שלא תצטנן ושאר כל הבהמות מורידין אותן לבקרות [ואין מרביעין במועד ואין מרביעין בחול בבכור ובפסולי המוקדשין].

דנין דיני ממונות ודיני נפשות ודיני קנסות ושורפין את הפרה ועורפין את העגלה ורוצעין עבד עברי ופודין את הערכין ואת החרמים ואת ההקדשות ואת מעשר שני ומפרקין מנעל מן האמוס ובלבד שלא יחזיר מכבש של כובשים שהתירו קודם למועד אין מחזירים לו ואין צריך לומר שאין [נוטל הימנו של בעלי בתים נוטלו] הימנו ואין צריך לומר שמחזירו חנויות פתוחות לסטיו פותח ונועל כדרכו לרשות הרבים פותח אחת ונועל אחת.

ערב יום טוב האחרון של חג יוצא ומעטר את השוק בשביל יום טוב האחרון של חג יושבין על ספסל של כותים בשבת [שבראשונה היו אומרים אין יושבין על ספסל של כותים בשבת] ומעשה ברבן גמליאל שהיה יושב על ספסל של כותים בשבת בעכו אמרו לו [לא היו נוהגין להיות יושבין על ספסל של כותים בשבת] ולא רצה לומר להם מותרין אתם אלא עמד והלך לו מעשה ביהודה והלל בניו של רבן גמליאל שנכנסו לרחוץ בכבול אמרו להם לא [היו] נוהגין להיות רוחצין שני אחין כאחד [לא רצו] לומר להם מותרין אתם אלא נכנסו ורחצו זה אחר זה [שוב מעשה] ביהודה והלל בניו של רבן גמליאל שהיו יוצאין בקורדקיסין [של זהב בשבת בבירי אמרו להם לא היו נוהגין כן להיות יוצאין בקורדקיסין של זהב בשבת לא] רצו לומר להם מותרין אתם אלא שלחום ביד עבדיהם.

חכם שמת הכל קרוביו הכל קורעין הכל חולצין והכל סופדין והכל מברין עליו [ואפי'] ברחובה של עיר אין מוליכין חלילין לבית האבל [אלא] לבית המשתה ולבית השמחה במקום שנהגו איזהו הספד זה שעל הלב שנאמר (ישעיהו ל"ב:י"ב) על שדים סופדים טיפוח בידים קילוס זה פישוט זרועות.